

FUBFör barn, unga och vuxna
med utvecklingsstörning*Nina Alander***Riksförbundet för Barn, Unga och
Vuxna med utvecklingsstörning, FUB****REMISSVAR
2018-08-06****Socialstyrelsen****Konsekvensutredning – förslag till föreskrifter om utfärdande av intyg i hälso- och sjukvården (Dnr 4.1.1-15242/2018).**

Riksförbundet FUB är en intresseorganisation som arbetar för att barn, ungdomar och vuxna med utvecklingsstörning ska kunna leva ett gott liv. Vi är cirka 26 500 medlemmar i 150 lokalföreningar runt om i landet. Personer med utvecklingsstörning och deras anhöriga är medlemmar i FUB liksom många andra som delar vår grundsyn.

Sammanfattning

Riksförbundet FUB välkomnar och ställer sig bakom Socialstyrelsens konsekvensutredning gällande förslag is stort till föreskrifter om utfärdande av intyg i hälso- och sjukvården men vill lämna följande kommentarer:

Riksförbundet FUB har under åren erfarit ett stort behov av att intygshanteringen i hälso- och sjukvården måste säkerställas så att den blir mer jämlik över landet och mer effektiv inte bara för att användas inom hälso- och sjukvården utan även för att dessa intyg utgör livsavgörande underlag inom omsorgen där de ligger till grund för olika insatser enligt lagen om särskilt stöd och service (LSS), socialtjänstlagen samt t.ex. personlig assistans hos Försäkringskassan.

Inte sällan ringer medlemmar, läkare, psykologer och kuratorer och undrar vad som är av vikt att skrivas i intyg eller förfrågan kring varför intygen inte är tillräckliga för att få tillgång till insatser inom omsorgen. Att få rätt till de insatser man är i behov av är indirekt en förutsättning för att uppnå en god och jämlik hälsa samt stärka individens egna resurser för ökad självständighet och delaktighet i samhällslivet. Det kan ibland handla om personer som efter halva livet helt förlorar sina insatser pga. dåligt underbyggda intyg.

Riksförbundet FUB håller med om att det behövs bindande regler för att uppnå de önskade effekterna och att det inte är tillräckligt med exempelvis allmänna råd. Riksförbundet FUB håller däremot inte med att det ska vara upp till varje vårdgivare att besluta om vilka intyg som ska utfärdas på någons begäran. Det är viktigt att en person tillhörande personkrets 1 i LSS alltid får ett intyg utfärdat inom hälso- och sjukvården som är relevant i samband med ansökan om insatser från omsorgen. Riksförbundet FUB anser därför att detta även tydligt ska regleras i Socialstyrelsens riktlinjer.

Riksförbundet FUB håller med om att intyg kan få långtgående konsekvenser för enskilda och hur viktigt det därav är att det fortsätter ställas krav på ett intygs utformning och innehåll men FUB anser även att dessa krav måste stärkas ytterligare för att minimera de problem som finns idag i samband med intygsutfärdande.

Riksförbundet FUB motsätter sig starkt till förslaget att intygsutfärdaren bör överväga om det enligt författning eller av medicinska skäl krävs en undersökning av intygspersonen. Det största problemet idag inom hälso- och sjukvården för våra medlemmar är bristen på rätt bemötande som leder till en ojämlik hälso- och sjukvård. Ska man även dra in möjligheten att överhuvudtaget träffas leder detta till en patientosäkerhet som kan anses vara diskriminerande för denna målgrupp eftersom man bl.a. ofta har svårt att företräda sig själv och ge informerade samtycken. Inte sällan leder fel bemötande till fel diagnoser eller avsaknad av diagnoser som i sin tur leder till lidande och ibland för tidig död för personer tillhörande personkrets 1 i LSS.

Personer med utvecklingsstörning har i regel en nedsatt autonomi, ökad medfödd sårbarhet¹ för fysiska och psykiska sjukdomar jämför med alla andra oavsett funktionsnedsättning eller inte, saknar kunskap kring sjukdomar/självundersökningar vilket innebär att de är en stor grupp patienter som är beroende av kompetent bemötande för att få rätt diagnoser och därav adekvata intyg.

Jämlik hälso- och sjukvård innebär att bemötande, vård och behandling ska ges på lika villkor för alla oavsett t.ex. funktionsnedsättning.² Det är viktigt att kompletterande kunskaper och insatser finns hos hälso- och sjukvården för att överhuvudtaget kunna komma upp på en nivå där man kan tala om behandling och bemötande på lika villkor.

Överlämningen av ansvaret från landstinget för LSS till kommunerna har lett till stora brister inom hälso- och sjukvårdsområdet för alla personer med utvecklingsstörning. När kommunerna blev huvudmän för LSS övergick hälso- och sjukvården, inklusive habiliteringsansvaret från landstinget till kommunerna. Läkartillsyn och läkarvård ansvarar däremot landstinget fortfarande för idag. Under omsorgslagens tid fanns det därutöver utfärdade riktlinjer från Socialstyrelsen som reglerade regelbundna läkarbesök, hälsokontroller och tillsyn över läkemedelsutdelning för personer med utvecklingsstörning. Men hur det faktiskt har gått sedan ansvaret övergick till kommunerna kan man se i skrämmande lägesrapporter från Socialstyrelsen själv.

För Riksförbundet FUB

Harald strand
Ordförande
Riksförbundet för barn, unga och vuxna med utvecklingsstörning (FUB)

¹ Statens folkhälsoinstitut, Öie Umb-Carlsson, *Studier om hälsa för personer med utvecklingsstörning* (2008).

² Uppdrag om delmål m.m. inom ramen för ”En strategi för genomförande av funktionshinderpolitiken 2011-2016. Delrapportering av regeringsuppdrag. Dnr. 599/2014. Folkhälsomyndigheten 2015. Socialstyrelsen - *Tillståndet och utvecklingen inom hälso- och sjukvård och socialtjänst* (2015).

